

Framer Framed - Jaarverslag 2019

Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Framer Framed - Jaarverslag 2019

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

FRAMER FRAMED

Stichting Framer Framed
Tolhuisweg 1 - Staalvilla
1031 CC Amsterdam-Noord

T: 020 7630973

E: info@framerframed.nl

W: www.framerframed.nl

KvK Amsterdam: 51823039

1. Inleiding	p. 3
2. Activiteitenoverzicht	p. 7
2.1 Overzicht exposities	p. 7
2.2 Kunst buiten de tentoonstellingsruimte	p. 10
2.3 Uitgelichte expositie	p. 13
2.4 Uitgelichte expositie	p. 15
2.5 Uitgelichte expositie	p. 17
3. Discursief programma	p. 19
4. Educatie - Community & Learning	p. 22
5. Doelgroepen en publieksbereik	p. 27
6. Organisatie	p. 41
7. Media & PR	p. 32

1. Inleiding

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Met genoegen bieden wij het jaarverslag van Stichting Framer Framed aan. In 2019 maakte Framer Framed enkele belangrijke ontwikkelingen door - waaronder een enorme schaa sprong in de huisvesting. 2019 was het jaar dat de organisatie verhuisde naar het nieuwe onderkomen aan de Oranje-Vrijstaatkade in Amsterdam Oost. Een grote vooruitgang in ruimte en mogelijkheden. Deze nieuwe locatie opende op 27 september 2019 met de tentoonstelling *Elsewheres Within Here*, samengesteld door Jo-Lene Ong. De nieuwe presentatieruimte biedt mogelijkheden de ambities van Framer Framed verder te ontwikkelen. Het tentoonstellingsoppervlak is verdrievoudigd. Dit biedt aanzienlijk meer ruimte voor grote tentoonstellingen en interdisciplinaire interventies. Door de gunstige ligging direct aan een loop- en wandelgebied en grenzend aan het stadsdeelkantoor hebben we direct een stijging in het aantal bezoekers kunnen waarnemen en zijn er vele mogelijkheden om nieuwe bezoekersgroepen te betrekken bij de activiteiten van Framer Framed. Zo werd op de vide een permanente educatieruimte geopend voor jonge kinderen met wisselende thema's en inrichting. Daarnaast beschikken we nu - eveneens op de vide - over een permanent te programmeren ruimte voor workshops, publieksactiviteiten en lezingen.

In 2019 werden - dankzij projectsubsidies en steun van stadsdeel Noord en woningbouwvereniging De Alliantie - de activiteiten van Werkplaats Molenwijk verder uitgebreid met residenties, tentoonstellingen en projecten met de buurt. In deze aparte projectruimte geeft Framer Framed in Noord vorm aan nieuwe buurtfunctie. Tegelijkertijd werd Framer Framed in een onderzoek (in opdracht van Stadsdeel Oost en Afdeling Kunst & Cultuur van de centrale stad) voorgedragen als een van de partners voor het Cultuurhuis Oost in oprichting. Met vier andere culturele partners is in 2019 een begin van een netwerk opgezet om kunst en cultuur dichterbij de bewoners van Oost te brengen. Op bestuurlijk niveau werd de overstap naar een Raad van Toezicht model gemaakt en traden Cas Bool en Josien Pieterse aan als directie-bestuurders met een onafhankelijk en onbezoldigd voorzitter Briec-Yves Cadat-Lampe.

In 2019 werden de activiteiten van Framer Framed opgemerkt en gewaardeerd in de voordracht voor de A-BIS door de Amsterdamse Kunstraad in het advies naar wethouder Touria Meliani voor de komende kunstenplanperiode. In het sectoradvies van de Raad voor Cultuur 'Zichtbaar van Waarde' is te lezen: "Beeldende kunstinstellingen die inclusiviteit in hun werkwijze hebben ingebed, zijn bijvoorbeeld CBK Zuidoost en Framer Framed in Amsterdam (...). Zij slagen erin om een gemêleerd, jong of anderszins nieuw publiek aan zich te binden." Dat waren waardevolle opstekers om vol optimisme het jaar af te sluiten. In 2019 werden de voorstellen voor A-BIS / AFK en Bis voor de periode 2021-2024 voorbereid. In aanloop daar naartoe werden bijeenkomsten gepland met het team, huidige en toekomstige partners. De inhoudelijke en financiële koers werd door het bestuur aan de RvT voorgelegd en besproken.

1. Inleiding

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

In 2019 mocht Framer Framed zich ook verheugen in positieve media aandacht in onder meer De Groene Amsterdammer, De Volkskrant, Het Parool, NRC Handelsblad, Metropolis M, HART Magazine, Mister Motley en Gonzo Circus. Maar ook op radio en tv zoals: Buitenhof, VPRO Bureau Buitenland, Amsterdam FM, AT5 en SALTO TV. De internationale zichtbaarheid blijkt uit besprekingen in De Witte Raaf (België), FKW Magazine (Duitsland), Contemporary And (internationaal) en m-est.org (Turkije).

Programma

In 2019 was Framer Framed zes jaar open als presentatie-instelling. Dankzij de ruime openingstijden (zes dagen per week van 12:00 t/m 19:00) in combinatie met een breed publieksprogramma kon Framer Framed rekenen op 19.128 geregistreerde bezoekers in 2019. De programma's werden bezocht door een relatief jong publieksgroep tussen de 18 en 35 jaar. Speciaal voor deze bezoekersgroep is de gratis toegang tot de tentoonstellingen en activiteiten een belangrijke stimulans. Het programma bestond in 2019 uit tien tentoonstellingen in binnen- en buitenland en 133 openbare activiteiten, waarvan 72 schoolgebonden educatie programma's. De overige publieksprogramma's bestonden uit lezingen, symposia, boekpresentaties, filmvertoningen, rondleidingen en performances. Dat betekent dat ondanks de verhuizing in de zomer en het daaruit voortkomende gat in de programmering van drie maanden het bezoekersaantal op peil is gebleven.

Overzicht prestaties in 2019:

- Heeft Framer Framed tien tentoonstellingen in het binnen- en buitenland samengesteld.
- Nieuwe huisvesting van ruim 1000 m². Samenwerking met Stadsdeel Amsterdam Oost.
- Een permanente educatieruimte geopend voor jonge kinderen.
- Een permanent te programmeren ruimte voor publieksactiviteiten en lezingen geopend.
- De activiteiten van Werkplaats Molenwijk uitgebreid met residenties, tentoonstellingen en projecten met de buurt, ondersteund door BankGiro Loterijfonds, Stadsdeel Noord en Innovatiesubsidie AFK.
- 72 Schoolgebonden educatie programma's georganiseerd
- 61 Publieksprogramma's met lezingen, symposia, boekpresentaties, filmvertoningen, rondleidingen en performances georganiseerd.
- 35 Internationale gasten werden onthaald
- 8 Commissioned works (in opdracht gemaakte) werken gerealiseerd
- 19.128 geregistreerde bezoekers ontvangen
- 30 vrijwilligers, 2,1 FTE ondersteunden de organisatie
- 100 vrienden werden geworven, goed voor € 9000,- extra inkomsten op jaarbasis.
- € 174.711,- aan eigen inkomsten weten te verwerven, 36% van de totale inkomsten

Samenwerkingen nationaal en internationaal

Dankzij de ondersteuning vanuit het Ministerie van OCW was Framer Framed in staat flink te bouwen aan het Nederlandse en internationale netwerk. In 2019 werden nieuwe contacten gelegd of bestaande relaties onderhouden met partners in België, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Turkije, Tunesië, Colombia, Congo, Indonesië en Vietnam. Voor de realisatie van de tentoonstelling *Diasporic Self*, samengesteld door Amal Alhaag en Barby Asante, ging de organisatie een partnerschap aan met 198 Contemporary Arts & Learning in Londen, waar de tentoonstelling tevens te zien was. Voor de tentoonstelling *Elsewheres Within Here*, werden diverse nieuwe werken gerealiseerd, waaronder de video *A Dissonance of Landscapes* (2019) van Aram Lee, die tot stand kwam in samenwerking met Haus der Kulturen der Welt in Berlijn. De solotentoonstelling van Sammy Baloji *A Blueprint for Toads and Snakes* werd gerealiseerd in samenwerking met Galerie Imane Fares in Parijs. Deze tentoonstelling reist in 2020 door naar Lund KunstHalle in Zweden en Aarhus Konsthall in Denemarken. Diverse publieksprogramma's kwamen tot stand in samenwerking met internationale partners als Fossil Free Culture (Londen), Istanbul Queer Art Collective (Londen), Jasmine Foundation (Tunis) en The New Alphabet School (2019-2021) - Haus der Kulturen der Welt (HKW) in Berlijn. In 2019 hebben we ook nieuwe partnerschappen tot stand gebracht in Nederland met Westfries Museum Hoorn, Van Abbe Museum Eindhoven, De Lakenhal Leiden en Het Nieuwe Instituut Rotterdam.

1. Inleiding

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Framer Framed verwelkomt jaarlijks rond de 35 internationale gasten. Een groot deel van het publieksprogramma is Engelstalig en daarmee toegankelijk voor een internationaal publiek. Door zijn internationale programma's met curators en kunstenaars uit de hele wereld heeft Framer Framed in 2019 bij kunnen dragen aan het internationaal kunstklimaat in Nederland. Ook heeft de organisatie een aanzienlijke impuls kunnen geven aan de artistieke en professionele ontwikkeling van jonge kunstenaars en curators, bijvoorbeeld door ze te matchen met meer ervaren collega's. Zo werd in 2019 werk van Lawrence Abu Hamdan gepresenteerd op de Biënnale van Venetië en won hij de Turner Prize, Carlos Amorales kreeg in 2019 een solotentoonstelling in het Stedelijk Museum. Dineo Seshee Bopape was ook te zien op de Biënnale van Venetië en Esiri Erheriene-Essi werd in 2019 genomineerd voor de Prix de Rome. Mooie successen voor kunstenaars die in eerdere jaren bij Framer Framed exposeerden. Daarnaast werden in 2019 acht nieuwe werken in opdracht gerealiseerd. Samen met Van Abbe Museum werd een commissie mogelijk gemaakt van kunstenaar Anna Dasovic, die in 2019 in Eindhoven was te zien en in 2020 bij Framer Framed getoond zal worden en aangekocht werd door het Stedelijk Museum.

Lokaal-Amsterdam

Door de nominatie voor de Amsterdamprijs in de categorie 'Beste Prestatie' vorig jaar werd duidelijk dat FF betekenis heeft voor Amsterdam. Dat werd in 2019 opnieuw onderschreven door het advies van de Amsterdamse Kunstraad. Voorzitter Felix Rottenberg zegt hierover in Het Parool: "Voor de kunstraad is het belangrijk dat de A-Bis 'de veelkleurigheid, de dynamiek en het kosmopolitische karakter van Amsterdam representeert. "Amsterdam is een interculturele stad waar minderheden een meerderheid vormen. Diversiteit is geen doel op zich, maar de realiteit van een verander(en)de bevolkingssamenstelling. Alle Amsterdammers moeten zich voldoende gerepresenteerd, gerespecteerd en gehoord voelen - in al hun verscheidenheid."

In 2019 werd Framer Framed door Stadsdeel Oost gevraagd als partner in het op te richten Cultuurhuis Oost, een belangrijk nieuw cultuurhuis die de interculturele stad moet representeren samen met de cultuurhuizen Tolhuistuin, Podium Mozaïek, De Meervaart en het Bijlmerparktheater. Framer Framed werd in het advies voorgedragen om hierin samen te werken met het Pleintheater, Nowhere, Q-Factory en de Rode Loper op School.

Werkplaats Molenwijk - kunst in de buurt

In 2019 faciliteerde Framer Framed met de Werkplaats Molenwijk een ruimte met kunst en cultuur voor en door bewoners van de Molenwijk in Amsterdam Noord. Een plek voor samenwerking, ontmoeting en dialoog met als de kunstenaars, participerende buurtbewoners en het publiek. De ruimte wordt kosteloos door woningbouwvereniging De Alliantie beschikbaar gesteld. Beide locaties, met elk een eigen publiek, dragen bij aan de doelstelling van Framer Framed om het aanbod en de programmering van hedendaagse kunst te democratiseren. De Werkplaats bood in 2019 de mogelijkheid

1. Inleiding

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

te experimenteren met nieuwe tentoonstellingsmethodieken, zoals collectief cureren. Een goed voorbeeld hiervan is het project Van Amulet tot Artefact dat Tina Lenz en Magda Augusteijn vormgaven.

In 2019 sloot Framer Framed zich actief aan bij lokale samenwerkingsinitiatieven, al dan niet met een nationale uitstraling zoals: Uitmarkt, Museumnacht, Public Art Amsterdam, 24 uur Oost, Amsterdam Art Week en het POI Platform Ontwikkel Instellingen. Ook was Framer Framed betrokken bij de oprichting van Moker, een nieuw opgericht platform voor Amsterdamse presentatie instellingen. In het verslagjaar werd met diverse partners samengewerkt waaronder: Dipsaus (blog en podcast), Kunstbende, Environmental Humanities Center - VU, Tropenmuseum en het Stedelijk Museum.

Wandkleden weven van oud plastic in
Werkplaats Molenwijk ism DAY Collective

2. Activiteitenoverzicht

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

2.1 Tentoonstellingen in Framer Framed

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

1. *Diasporic Self: Black Togetherness as Lingua Franca*

Diasporic Self is een gemeenschappelijk project geïnitieerd door kunstenaar en curator Barby Asante en onderzoeker, curator Amal Alhaag. *Diasporic Self* onderzoekt de ideeën, meerstemmigheden en complexiteiten rond het begrip 'Black Togetherness' in Europa. Op welke manieren manifesteert Black Togetherness zich in verschillende stedelijke omgevingen, en hoe is dit begrip verweven met taal, geluid, muziek en beeldcultuur? Het project strekt zich uit over twee locaties - Framer Framed in Amsterdam en 198 Contemporary Arts & Learning in Londen - en omvat een programma met uitwisselingen tussen beide plekken, waarbij de bezoeker wordt uitgenodigd zelf actief deel te nemen.

Diasporic Self: Black Togetherness as Lingua Franca House (2019) Foto: Marlise Steeman

2. *HERE/NOW: Current Visions from Colombia*

HERE/NOW presenteert hedendaagse kunst en fotojournalistiek van twintig kunstenaars uit Colombia. De tentoonstelling verkent de reacties van deze kunstenaars op het verschuivende culturele, sociale en politieke landschap van een land getekend door een 60 jaar durende geschiedenis van gewapend conflict. De tentoonstelling is deels te zien bij Framer Framed, waarbij de nadruk ligt op hedendaagse kunst, en deels bij Beautiful Distress House in Amsterdam, waar fotojournalistiek een grotere rol speelt.

HERE/NOW: Current Visions from Colombia samengesteld door Carolina Ponce de Leon bij Framer Framed en Beautiful Distress House. Foto's: Marlise Steeman

4. *Educatie expositie: Atelier van Licht*

De huisvesting op de nieuwe locatie biedt de mogelijkheid om een permanente educatieruimte in te richten voor jonge kinderen (3-8 jaar) met wisselende opstellingen. In dit atelier ontvangen wij groepen kinderen uit de kinderopvang, de b.s.o., de basisschool en (groot)ouders met jonge kinderen. In samenwerking met de organisatie Toeval Gezocht werd het Atelier van Licht gerealiseerd. Tijdens de donkere wintermaanden konden kinderen hier onderzoeken, spelen, experimenteren en verbeelden met de natuurlijke verschijnselen van licht.

Atelier van Licht (2019) in samenwerking met Toeval Gezocht

2.2 Werkplaats Molenwijk

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

De projecten in Werkplaats Molenwijk variëren maar hebben als doel een publiek in de Molenwijk te betrekken bij kunst en cultuur. De projecten sluiten in alle gevallen aan bij de inhoudelijke doelen van Framer Framed en gaan uit van een inclusieve en maatschappelijk kritische houding. In sommige gevallen zullen kunstenaars uitgenodigd worden een presentie van bestaand werk te tonen, vaker zullen kunstenaars samen met groepen in de buurt tot nieuw werk komen. Daarnaast ligt de nadruk op leren en educatie en het creëren van een nieuwe ontmoetingsplek in de buurt. Framer Framed introduceert met Werkplaats Molenwijk een nieuwe loot aan de boom: die zich op (talent)ontwikkeling en kunstproductie zal richten. Gedurende de zomermaanden werden bijvoorbeeld op 8 dagen workshops georganiseerd door DAY Collective, een kunstenaarsduo bestaande uit Dorota Radzimirska en Yulia Ratman. Van plastic restmateriaal, door bewoners zelf meegebracht, werden wandkleden gewoven.

1. *The City is Ours*

Op 8 maart, Internationale Vrouwendag, opent de tentoonstelling *The City is Ours!* in onze projectruimte Werkplaats Molenwijk en bij de Jasmin Foundation in Tunis. Met installaties, foto's en video's gemaakt door jonge vrouwen uit Amsterdam en Tunis. Aanleiding voor het project is een onderzoek dat de Universiteit van Amsterdam eerder verrichtte in de Molenwijk, onder leiding van Adeola Enigbokan en op initiatief van Framer Framed. Hieruit bleek onder andere dat meiden en jonge vrouwen weinig op straat te vinden waren, en dat de meeste jongerenactiviteiten in de buurt zich meer op jongens richten. Deze problemen bleken ook te bestaan in de Tunesische wijk Fouchana, die vrij ver buiten het centrum van de hoofdstad Tunis ligt. Veel meer vrouwen dan mannen zeggen zich weleens onveilig te voelen in de eigen buurt. Bij de inrichting van wijken, steden en dorpen hebben jonge vrouwen nog veel te weinig te zeggen. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen zich thuis voelt in de stad?

2. *Van Amulet tot Artefact*

De tentoonstelling *Van Amulet tot Artefact* toont dagelijkse rituelen van bewoners in de Molenwijk. Design antropoloog Tina Lenz en filmmaker Magda Augusteijn hebben de diversiteit van de bewoners in beeld willen brengen, door samen met 25 Molenwijkers een artistiek onderzoek op te zetten waarbij het dagelijkse ritueel centraal staat. Er vanuit gaande dat dagelijkse rituelen iets vertellen over wat je belangrijk vindt en wie je bent, toont de expositie een verzameling persoonlijke verhalen en betekenisvolle objecten die een rol spelen in dagelijkse rituelen. De tentoonstelling ging gepaard met een 21 minuten durende documentaire en publicatie over de Molenwijk.

Van Amulet tot Artefact (2019)
Artistiek buurtonderzoek in Werkplaats Molenwijk

2 Werkplaats Molenwijk

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

3. Molenwijk Originals

Werkplaats Molenwijk biedt ieder jaar ruimte voor enkele artist in residencies. TuncTop maakte tijdens zijn verblijf in de Molenwijk een science fiction film en tentoonstelling gemaakt in samenwerking met buurtbewoners.

TuncTop ontmoette tijdens zijn verblijf veel mensen: verkopers, kinderen, jongeren, oude dames, Afghaanse, Syrische, Oegandese nieuwkomers. Elk van hen vertelt bijzondere en interessante verhalen. Hij besloot en deel van deze verhalen te vertalen naar een toekomstscenario dat zich afspeelt in de Molenwijk, met buurtbewoners in de hoofdrol.

Monuments to the Unsung openlucht-tentoonstelling met werk van Wafae Ahalouch, Suat Ögüt en Walid Siti

2.3 Uitgelicht: tentoonstelling *HERE / NOW*

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

2.3 Uitgelicht: tentoonstelling *HERE / NOW*

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

HERE/NOW: Current Visions from Colombia presenteert hedendaagse kunst en fotojournalistiek van twintig kunstenaars uit Colombia. De tentoonstelling verkent de reacties van deze kunstenaars op het verschuivende culturele, sociale en politieke landschap van een land getekend door een 60 jaar durende geschiedenis van gewapend conflict. De tentoonstelling is deels te zien bij Framer Framed, waarbij de nadruk ligt op hedendaagse kunst en deels bij Beautiful Distress House, waar fotojournalistiek een grotere rol speelt.

De tentoonstelling brengt zowel gevestigde als opkomende kunstenaars samen, en toont daarmee hoe de artistieke perceptie van de nationale geschiedenis is verschoven van generatie op generatie. De kunstwerken die bij Framer Framed worden getoond kenmerken zich door het gebruik van conceptuele en metaforische talen, om zo uiting te geven aan het menselijk leed in het Colombiaanse conflict. Deze werken zijn vaak formeel subtiel, sober, en doortrokken van een gevoel van rouw. Een van de hoogtepunten is de installatie *Narcisos* van Oscar Muñoz, waarin hij vergankelijke materialen gebruikt, gerelateerd aan geheugen, verlies en de onzekere aard van het menselijk bestaan. Muñoz, die in 2013 de Prins Claus Prijs won, is een van de belangrijkste hedendaagse beeldend kunstenaars van zijn land, en heeft de laatste jaren ook internationale erkenning verworven.

De werken bij Beautiful Distress House zijn veelal wat kritischer en cynischer van aard, en gebruiken humor en ironie als betekenisvolle tactieken. Het gaat hier minder om de traumatische effecten van politiek geweld, en meer over de rol die de media spelen in de beeldvorming rondom de situatie van oorlog en conflict. De verschillen in benaderingen en visuele vormen die naar voren komen tussen de twee gedeeltes van de tentoonstelling roepen het ongrijpbare karakter op van de Colombiaanse werkelijkheid.

De hedendaagse kunstwerken in de tentoonstelling worden aangevuld met een selectie documentaire fotografie, waarvoor Carolina Ponce de León samenwerkte met non-fictie fotograaf Stephen Ferry. Dit deel toont Ferry's *Violentology* serie, een visuele indruk van het gewapende conflict, en fotografie van andere journalisten, die verslag deden van het Colombiaanse conflict en de nasleep van de vredesovereenkomst tussen de Colombiaanse regering en de FARC (De Revolutionaire Strijdkrachten van Colombia) in december 2016. Deze fotografische selectie is niet bedoeld om een compleet beeld te geven, maar representeert specifieke visuele getuigenissen van deze gebeurtenissen.

Ook buiten de muren van de tentoonstellingsruimtes is werk te zien: bij de NDSM-werf in Amsterdam-Noord hangt een selectie van twaalf vlaggen, voortgekomen uit het *Re:Bandera* project van kunststichting Más Arte Más Acción. Deze vlaggen werden door Colombiaanse kunstenaars gemaakt aan de vooravond van een significant omslagpunt; een nieuw verwachte periode van vrede. De vlaggen, helder en kleurrijk toen ze in 2016 werden geïnstalleerd in Bogotá, hangen er nu aan flarden bij. Ze symboliseren de grote contrasten waar het land aan onderhevig is in de strijd van verzet tegen politiek geweld, en het streven naar vrede.

Foto's Marlise Steeman en Maarten van Haaff

2.4 Uitgelicht: tentoonstelling *Elswheres Within Here*

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

2.4 Uitgelicht: tentoonstelling *Elsewheres Within Here*

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Elsewheres Within Here, samengesteld door Jo-Lene Ong, is de eerste tentoonstelling in de nieuwe ruimte van Framer Framed. Na vijf jaar in Amsterdam-Noord, is Framer Framed onlangs naar de zuiveringshal van de voormalige Oostergasfabriek in Amsterdam-Oost verhuisd.

Elsewheres Within Here, onderzoekt wat we verwelkomen, uitsluiten, of over het hoofd zien wanneer we de grenzen van hetgeen we 'thuis' noemen bepalen. De tentoonstelling presenteert werk van elf kunstenaars. Hoewel zij allemaal in Nederland gevestigd zijn, is ieder van hen ook aan plaatsen daarbuiten verbonden, bijvoorbeeld door afkomst of denkwereld.

De kunstwerken in de tentoonstelling verzamelen verhalen van planten, dieren, objecten en symbolen die zich binnen verschillende culturen en tijden verplaatsen of verplaatst zijn.

Curator Jo-Lene Ong verwijst naar kennis en talen uit de regio waar ze vandaan komt door de expositie aan het Maleise woord 'tanah-air' te verbinden. Deze term is te vergelijken met het idee van 'thuisland', maar refereert ook aan de noties van land (tanah) en water (air), die een gevoel van thuis suggereren dat zowel solide als vloeïend kan zijn.

Water brengt verschillende werelden in deze tentoonstelling samen en dient als een metafoor om onszelf minder als geïsoleerde entiteiten te ervaren, en meer als fluïde lichamen die ruimte en tijd doorkruisen. De tentoonstelling ontleent haar titel aan het veelgeprezen boek *Elsewhere, Within Here: Immigration, Refugeeism and the Boundary Event* (2012) dat geschreven is door gerenommeerd filmmaker, feminist en postkoloniaal denker Trinh T. Minh-ha*. Aan de hand van reisverhalen die nationale grenzen overschrijden, bespreekt Minh-ha zowel blijvende als urgentere vragen als: wie is hier welkom? En, wat het betekent om je buitengesloten te voelen in een land dat je 'thuis' noemt.

*De naam Framer Framed is ontleend aan een werk van Trinh T. Minh-ha.

Curator

Jo-Lene Ong is een onafhankelijke curator met interesse in 'invloed' en 'transmissie'. Ze is de De Appel Curatorial Research Fellow 2018-19 en medecurator beeldende kunst en theorie bij Other Futures 2020.

Haar langdurige onderzoek *Spectres of Batavia* in het Stedelijk Museum Amsterdam richt zich op de netwerken van ontmoetingen, invloeden en samenwerkingen tussen Indonesië en Nederland in de marge van de permanente collectie tentoonstelling van dit museum. Ze heeft een achtergrond in business management en is begonnen op het gebied van curatoren op het snijvlak van sociaal activisme en kunst in Kuala Lumpur.

3. Publieksprogramma

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

3. Publieksprogramma

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Framer Framed heeft zich de afgelopen jaren onderscheiden met het discursieve programma dat zij frequent en kosteloos aanbiedt. Voordat Framer Framed als presentatie instelling startte werden sinds 2009 een dialoog op gang gebracht tussen musea voor moderne kunst, volkenkundige musea en erfgoedinstellingen over de rol van musea in een globaliserende samenleving. Tijdens de bijeenkomsten worden lopende exposities van diverse instellingen kritisch besproken en onderzochten museumdirecteuren, curatoren, kritische denkers, kunstenaars en belangengroepen diverse strategieën om tot een nieuwe praktijk van (re-)presentatie te komen. Centraal in de werkwijze van Framer Framed staat het betrekken van bezoekers en belanghebbenden bij het kritisch volgen van museaal beleid. Van deze discussie bestaat een uitgebreid online archief van videoregistraties.

In en tijdens de tentoonstellingen vindt een verdiepend interdisciplinair publieksprogramma plaats, bestaande uit artist talks, lezingen, filmvertoningen, workshops en performances. Alle bijeenkomsten zijn open en kosteloos toegankelijk. In 2018 betrof het 61 publieksactiviteiten. Deze programmering reikt verder dan de thema's van de tentoonstelling. Er werd samengewerkt met partners zoals Read my World, UNSEEN, Hotel Mariakapel of Museumnacht. Daarnaast werden doorlopende reeksen georganiseerd met bijvoorbeeld Side Room, een initiatief van Amal Alhaag en Maria Guggenbichler.

Diasporic Self: Black Togetherness as Lingua Franca

Voorbeelden van activiteiten in 2018 waren een tweetal bijeenkomsten naar aanleiding van de tentoonstelling *Diasporic Self: Black Togetherness as Lingua Franca!* die tijdens de opbouw plaatsvonden. De curatoren wilden het idee ter discussie stellen dat een tentoonstelling 'in opbouw' is of 'af' kan zijn. Dat gaat er vanuit dat het maakproces buiten het zicht van het publiek moet blijven.

UnAuthorised Medium

In het kader van groepstentoonstelling *UnAuthorised Medium* (16 september - 18 november 2018), stond centraal welke kennis, verhalen, leefwijzen en geschiedenissen opzettelijk vergeten of onzichtbaar gebleven. Omdat ze bijvoorbeeld niet pasten in het westerse beeld van Zuidoost-Azië of omdat ze enkel bewaard werden in minder dominante vertelvormen als dans of muziek. De titel van de tentoonstelling *UnAuthorised Medium* is afgeleid van het Vietnamese ritueel *áp vong*, waarin de doden worden opgeroepen om verloren dierbaren terug te vinden. Refererend aan dit ritueel, wijzen de kunstenaars ons op de 'geesten', de missende onderdelen, in onze archieven. Tijdens Museumnacht werd dans opgevoerd door Don't Hit Mama en poëzie van Poetry Circle Nowhere door de dichters Jörgen Gario en Jasper Albinus. Bij de opening van de tentoonstelling vond een meerdaags programma plaats met de titel 'Return and Repatriation'. Dit programma onderzocht kwesties van repatriëring van objecten en personen, het koloniale verleden en gerelateerde vragen rond 'thuisland', transnationale identiteit en migratie.

Groepsrondleiding door curator Jo-Lene Ong.
Foto's: Betül Ellialtioglu

4. Educatie - Community and Learning

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

4. Educatie - Community and Learning

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Framer Framed heeft tot doel een leerervaring tot stand te brengen waarbij leerlingen van diverse culturen kennis maken met elkaar gebaseerd op digitale uitwisseling. Jongeren in een stad als Amsterdam groeien op in een samenleving die zich kenmerkt door toenemende diversiteit: diversiteit in culturen, levensbeschouwingen, opvattingen en gedragingen. Het kunnen omgaan met diversiteit en het positief kunnen waarderen van diversiteit wordt beschouwd als een essentiële kwaliteit van het leven in de moderne samenleving. De meeste scholen zijn geen afspiegeling van de culturele diversiteit van de samenleving. In 2015 werkten Framer Framed met Stichting Binnenstebuiten samen aan het project 'Irbid Exchange', een digitaal educatieproject met jongeren in Amsterdam, jonge vluchtelingen in het AZC in Almere en jongeren in het Irbid vluchtelingenkamp in Jordanië. Dit resulteerde in een magazine, rap en meerdere artistieke sessies. Deze uitwisseling heeft diepe indruk gemaakt op alle deelnemers. Interculturele uitwisseling en onderling begrip tot stand brengen zijn belangrijke doelen van deze projecten. Technologie (Skype, Tumbler en videobrieven) biedt de mogelijkheid om met leeftijdsgenoten op een heel andere plek een echte band op te bouwen. In 2017 werd een samenwerking tot stand gebracht met Kaapstad, Zuid Afrika.

Eind 2018 werd eveneens gestart met een educatief uitwisselingsproject tussen Amsterdam en Tunis. Jonge vrouwen uit beide steden geven een creatieve invulling aan de wijze waarop zij de stad graag zouden zien: met nadrukkelijk aandacht voor de positie van vrouwen in de publieke ruimte. Dit project resulteerde op 8 maart 2019 in een tentoonstelling in Werkplaats Molenwijk.

Door de nieuwe locatie heeft Framer Framed in de laatste maanden van 2019 nog nadrukkelijker zijn educatieve taak kunnen ontwikkelen. Onze missie is om leerlingen en studenten in contact te brengen met eigentijdse kunstenaars en thema's in een globaliserende samenleving. Aansluitend aan onze tentoonstellingen bieden we voor alle leeftijden verschillende programma's waarin een democratische en onderzoekende benadering centraal staat. Het ondersteunen van de kracht van ieder individu en van de zoektocht naar een eigen identiteit zijn daarbij belangrijk. Het faciliteren van onderzoek en eigen creativiteit staan bij ons voorop.

Educatieprojecten voor het PO in de context van de tentoonstelling *Diasporic Self* (2018)

The City is Ours (2018), een educatieproject over de openbare ruimte in de Molenwijk, Amsterdam Noord

IMC Weekendschool alumni programma (2019), programma over design anthropology. Tentoonstelling samenstellen op basis van wat je ziet op straat.

4. Educatie - Community and Learning

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

a. Primair onderwijs

In 2019 hebben we een permanente educatieruimte ingericht voor jonge kinderen van 3 tot 8 jaar. In dit atelier ontvangen wij kinderen uit de kinderopvang, de basisschool en de b.s.o. In het weekend is het open voor (groot)ouders met jonge kinderen. De opening van het kinderatelier heeft geleid tot een toename van het aantal schoolbezoeken in de laatste maanden. Er werden twee kinderwerkplaatsen ingericht: een was thematisch verbonden met de tentoonstelling, de ander legde de nadruk op licht en donker en opende vlak voor de kerstvakantie. Ook nam Framer Framed deel aan de Kunstschooldagen 2019 voor kinderen van groep 8.

b. Voortgezet onderwijs

Vanaf 8 jaar passen we Visual Thinking Strategies (VTS) als methode. Deze aanpak stimuleert onafhankelijk, kritische denken en doen. Vertrouwend op hun eigen observaties, ontvankelijk voor de gedachten van anderen, ontwikkelen de kinderen inzichten over kunst én andere zaken. Samen met vijf VO scholen, kunstenaars en onder leiding van social designer Madeline Hageman werd in november 2019 het resultaat van het project Taal voor Eenzaamheid bij Framer Framed gepresenteerd; een tentoonstelling van kunstenaars en scholieren weken over het thema 'eenzaamheid'.

c. Hoger onderwijs

Framer Framed werd bezocht door studenten van onder andere de Rietveld Academie (AHK), Curating Art and Culture (VU/ Universiteit van Amsterdam) Philosophy of Arts (Universiteit Groningen), Global Art History (Universiteit Leiden), Art History (UvA), Kunsthochschule Kassel, Museumstudies (UvA).

In het Hoger Onderwijs (HBO en WO) richt Framer Framed zich met gastcolleges, rondleidingen en stages op de verruiming van de traditionele aandachtsgebieden in het onderwijs en het ter discussie stellen van dominante aannames.

Het curriculum in het (kunst-) onderwijs besteedt in beperkte mate aandacht aan globaliseringsvraagstukken, waarbij de nadruk blijft liggen op de Europese en Noord-Amerikaanse (kunst)geschiedenis. De sleutel tot verandering van het Nederlandse (kunst)historische discours ligt bij het onderwijs, waar de museummedewerkers, curatoren en kunstcritici van de toekomst worden opgeleid. In het Hoger Onderwijs (HBO en WO) heeft Framer Framed zich gericht op de verruiming van de traditionele aandachtsgebieden en de ontwikkeling van nieuwe pedagogische methoden in het onderwijs, onder andere door in te zetten op gastcolleges, rondleidingen, stages en het ontwikkelen van open en publieke onderwijsprogramma's.

Expositie *Here / Now* (2019),
foto's: Marlise Steeman

4. Educatie - Community and Learning

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Broadcasting Babylon - Das Graduate School

In 2018 werkte Framer Framed samen met de Side Room aan een educatieprogramma voor Das Graduate School, Master Theatre aan de AHK. Van januari tot en met maart 2019 zal een Block Programma worden gegeven door Maria Guggenbichler, Amal Alhaag en Josien Pieterse. Het draait om de urgentie om op een andere wijze te werken binnen het culturele veld. Centraal in het programma staan het ontwikkelen van alternatieven en dat te presenteren in een publieke omgeving.

Stageplekken

In 2018 realiseerde Framer Framed 10 stage plekken voor studenten van diverse opleidingen: Gender Studies, Universiteit Utrecht; Kunstgeschiedenis, Universiteit Utrecht; Arts in Society, Universiteit Utrecht; Museologie, Universiteit van Amsterdam; Arts and Culture, Erasmus Universiteit; International Arts and Culture, Erasmus Universiteit en Beeldende kunst en vormgeving, Breitner Academie. Daarnaast kwam een groepsstage tot stand voor studenten van de opleiding Publiek en Participatie van de Reinwardt Academie.

Groepsstage Publiek en Participatie

In 2018 heeft Framer Framed voor de Reinwardt academie een leertaak vormgegeven voor derdejaars studenten van de Minor Publiek en Participatie. De viering van '50 Jaar Molenwijk' en de aanstaande opening van Werkplaats Molenwijk waren de aanleiding om archiefmateriaal, verhalen en herinneringen van bewoners met elkaar te combineren en in contact te brengen door middel van het presenteren en delen van foto's, verhalen en herinneringen in een tentoonstelling. Door op basis van dit materiaal een tentoonstelling te maken in de Molenwijk, had Framer Framed de intentie Molenwijkers te stimuleren tot reflectie op de persoonlijke geschiedenis en beleving van de publieke ruimte te komen. De studenten hebben hun bevindingen op 15 juni aan buurtbewoners gepresenteerd in Werkplaats Molenwijk.

Educatieproject en tentoonstelling
The City is Ours (2019)

5. Doelgroepen en Publieksbereik

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

5. Doelgroepen en Publieksbereik

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Woorden doen ertoe

Bij een zelfkritische, dekoloniale benadering van tentoonstellingen samenstellen is taal van cruciaal belang. Teksten - in de vorm van bijvoorbeeld tentoonstellingsteksten, titelkaartjes en catalogi maar ook online aankondigingen - vormen immers een belangrijk onderdeel in hoe kunst wordt gepresenteerd en geïnterpreteerd door de kijker. Zeker bij kunstwerken en tentoonstellingen die een bepaalde geschiedenis, sociaalpolitieke situatie of geografie aankaarten is talige uitleg vaak onmisbaar als kader en handvat voor de bezoeker.

Omdat taal altijd verweven is met persoonlijke denkbeelden en daarmee met de geschiedenis en de maatschappij, is zij niet neutraal of statisch. Voor een groot deel wordt dit bij Framer Framed opgevangen door juist te werken met curatoren en kunstenaars die veel kennis en (persoonlijke) ervaring hebben met de onderwerpen die worden aangekaart in de tentoonstellingen, en dit wordt gereflecteerd in de teksten die zij schrijven. Toch blijft een deel van de communicatie en het vertalen van een curatorconcept - zowel letterlijk, vaak van Engels naar Nederlands, als meer figuurlijk, bijvoorbeeld in het opstellen van teksten voor verschillende online kanalen - verantwoordelijkheid van Framer Framed. Hoe voorkomen we hierbij dat we een bestaand, veelal eurocentrisch, (kunst)discours onkritisch reproduceren: een die met bepaalde woorden mensen uitsluit, kwetst of verkeerd representeert? Hoe zorgen we ervoor dat we niet alleen inclusiever zijn in de selectie van curatoren/kunstenaars en onderwerpen, maar deze ook op de juiste manier (re)presenteren? En op een veilige manier: internationale kunstenaars en curatoren zijn nogal eens woonachtig in landen waar politieke kwesties niet zondermeer expliciet benoemd kunnen worden.

Zoals de recente publicatie van het Tropenmuseum al opmerkt *Words Matter*: woorden doen ertoe.

Deze verantwoordelijkheid in communicatie betekent dat we continu in gesprek blijven met de curator(en) en binnen het team, en heel zorgvuldig onze woordkeuzes en formuleringen afwegen. Dit geldt in het algemeen, voor al onze tentoonstellingen - zo blijven we scherp op het vermijden van koloniale termen, zoals 'blank' - iets dat neutraliteit en onschuld als connotatie in zich draagt (alternatief: wit) - en 'slaven' - mensen zijn gedwongen tot slavernij, het is geen 'identiteit' (alternatief: 'totslaafgemaakten'). Maar ook per tentoonstelling kan dit verschillen. In hoeverre wil een kunstenaar bijvoorbeeld zijn of haar afkomst benadrukken in de communicatie? Kun je, in een tentoonstelling waar de sociale situatie in een land centraal staat, direct kritisch zijn op het politieke bewind of komt een curator hiermee in de problemen en moet het minder scherp geformuleerd? Voor een goede communicatie is verdieping per onderwerp en tentoonstelling noodzakelijk, en bij twijfel vragen we advies aan externe experts en kennissen in ons netwerk.

Doelgroepen

Als één van de eerste kunstinstellingen die de sprong over het IJ waagden, was de 'noorderling' voor ons van begin af aan een belangrijke doelgroep. Omdat er nog niet veel kunstaanbod was in Noord, wilden wij de ruimte toegankelijk te maken voor een lokaal publiek. Tegelijkertijd heeft Framer Framed een internationale focus in de programmering, juist om een alternatief te bieden voor het eurocentrisme in de kunstwereld. Daarbij weten de afgelopen jaren, met de toenemende gentrificatie van het gebied, steeds meer internationale bezoekers Framer Framed te vinden. Van begin af aan steken we dan ook veel tijd in vertalingen, en bieden we onze tentoonstellingsteksten, catalogi en captions tweetalig aan; in het Nederlands en het Engels. Voor sommige tentoonstellingen ook in een derde taal, zoals Arabisch (bijvoorbeeld bij de tentoonstelling *HOME*, waarbij de situatie in Palestina centraal stond).

5. Doelgroepen en Publieksbereik

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

De vaste achterban van Framer Framed bestaat sinds de oprichting in 2009 uit de volgende doelgroepen: erfgoed en museumprofessionals, onafhankelijke curatoren, beleidsmakers, programmamakers, medewerkers van fondsen, kunstenaars en museumbezoekers, wetenschappers, journalisten en studenten. Het zijn veelal ‘cultuurmakers’, mensen die zelf direct of indirect verantwoordelijk zijn voor culturele programma’s of museaal beleid.

Sinds de opening van de expositieruimte in de Tolhuistuin is de doelgroep verbreed. Framer Framed is nu onderdeel van een uitgaansgelegenheid. De bezoekers vormen een relatief jonge doelgroep (60% is tussen de 18 en 34 jaar), veelal studenten van internationale opleidingen, die op zoek zijn naar internationale thema’s, waarbij de Engelstalige programmering aansluit op hun opleiding en / of achtergrond.

Doelgroepen

1. Geïnteresseerden in hedendaagse kunst en erfgoed;
2. Jong volwassenen tussen de 18 en 34 jaar;
3. Mensen met een internationale achtergrond;
4. Maatschappelijk betrokken / politiek geëngageerd;
5. Bezoekers van festivals, events, musea;
6. Innovators of early adapters op het gebied van kunst en cultuur;
7. Publieksgroepen vanuit het restaurant THT en Paradiso;
8. Studenten;
9. Toeristen.

5. Doelgroepen en Publieksbereik

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Framer Framed kan rekenen op bezoek van een divers samengesteld publiek. Om deze groepen te bedienen hanteert Framer Framed een 'open deur beleid': vrij toegankelijk en ruime openingstijden van 11:00 uur 's ochtends tot 21:00 uur 's avonds. Vooral de jonge leeftijdsgroep van 18-34 jaar is opmerkelijk voor een organisatie die zich richt op hedendaagse kunst. Deze jonge leeftijdsgroep komt op diverse platforms naar voren: 61% van de mensen die de website van Framer Framed bezoekt bestaat volgens Google uit de leeftijdsgroep 18-34 jaar. 56% van de mensen die de facebook pagina volgen bestaat uit de doelgroep 18-34 jaar. Ter vergelijking; de gemiddelde leeftijd van bezoekers aan het Stedelijk Museum Amsterdam is 56 jaar. Uit een publieksenquete onder 200 bezoekers van de exposities is gebleken dat de online metingen een redelijk accurate weergave zijn van de werkelijke bezoekers aan de tentoonstellingen. Uit de enquête kwam een gemiddelde leeftijd van 36 jaar naar voren. Een mogelijke reden van deze relatief jonge doelgroep is de keuze voor het inzetten van voornamelijk eigen PR kanalen (website, digitale nieuwsbrief en sociale media) bij het bereiken van de achterban. Dit in plaats van campagnes in landelijke dag- en weekbladen die veelal een oudere doelgroep bereiken en hogere kosten met zich meebrengen.

Amsterdam kent een breed aanbod van internationale opleidingen die een belangrijke factor zijn bij het bereiken van een divers en internationaal publiek. In de praktijk blijkt dat de diversiteit in de programmering leidt tot een diversiteit aan publieksgroepen. Een consequente samenwerking met maatschappelijke partners zorgt dat ook de achterban van organisaties in andere sectoren dan de hedendaagse kunst wordt bereikt. De gunstige ligging van de Tolhuistuin nabij het Centraal Station en het EYE filmmuseum draagt bij aan het bereiken van een divers en internationaal publiek van toeristen, expats en internationale studenten. De Ateliers, Rijksacademie, Amsterdam University College en Engelstalige opleidingen aan Vrije Universiteit en Universiteit van Amsterdam zorgen voor een internationale gemeenschap in Amsterdam die interesse heeft in de programmering van Framer Framed. Door de nodige aandacht te besteden aan tweetalige communicatie en door het bieden van Engelstalige publieksprogramma's worden deze groepen bediend. 46% van de bezoekers aan de website maakt gebruik van de Nederlandstalige pagina's, terwijl 43% het Engelstalige deel bezoekt. De overige bezoekers van de website maken veelal gebruik van automatische vertaling naar andere talen.

Het opleidingsniveau van bezoekers die op eigen gelegenheid komen, blijkt minder divers. Bezoekers zijn voornamelijk hoger opgeleid. Om op opleidingsniveau een diverser samengesteld publiek te bereiken, is gekozen om het educatieprogramma voornamelijk in te zetten op VMBO opleidingen. Dit heeft in 2017 geresulteerd in een vaste samenwerking met twee scholen waarvoor in totaal negen onderwijsprogramma's werden gerealiseerd. Een ander initiatief om een diverser samengesteld publiek te realiseren is de ontwikkeling van 'Werkplaats Molenwijk' een programma van Framer Framed in een buitenwijk van Amsterdam-Noord.

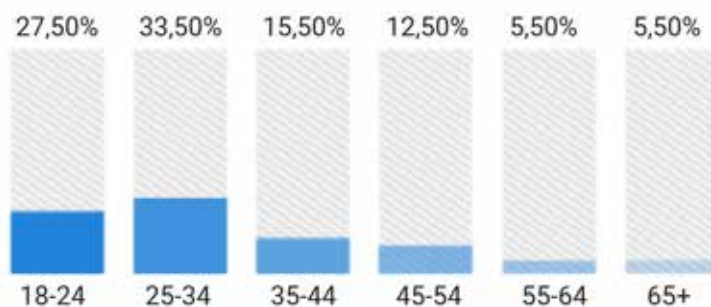
5. Doelgroepen en Publieksbereik

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

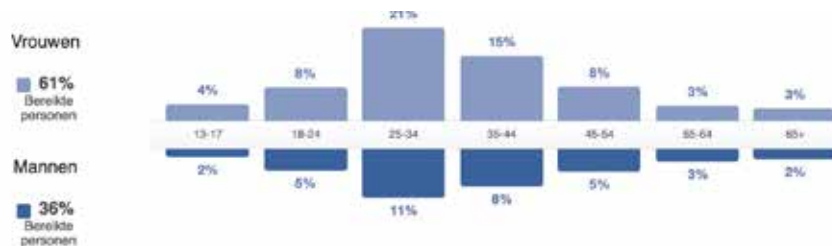

Leeftijd

100% van het totaal aantal sessies

Leeftijdverdeling van website bezoekers volgens Google (maart 2019)

Gender en leeftijdsverdeling van Facebook volgers (maart 2019)

Volgers van eigen digitale media (februari 2020)

6.000 facebook page
5.000 digitale nieuwsbrief
3.200 instagram volgers
1.850 twitter
690 facebook group
200 vimeo plays per maand

De publieksprofiel blijft over de jaren constant:

Links boven: 61% van de mensen die onze website bezoekt bestaat volgens Google uit de leeftijdsgroep 18-34 jaar.

Links onder: 53% van de mensen die onze Facebook pagina volgen bestaat uit de doelgroep 18-34 jaar.

Uit diverse steekproeven blijkt dat deze online cijfers overeenkomen met het profiel van de fysieke bezoekers van de tentoonstellingsruimte in de Tolhuistuin.

6. Organisatie

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

6. Organisatie

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Fair Practice Code

Framer Framed heeft zich in 2019 actief ingezet voor een 'fair practice code' voor presentatie-instellingen. Per 1 januari 2017 hebben belanghebbende organisaties in de beeldende kunst een richtlijn voor kunstenaarshonoraria geïntroduceerd. Met de richtlijn trekt het veld samen op om te komen tot een professionelere contractpraktijk bij tentoonstellingen zonder verkoopdoel. Framer Framed onderschrijft en past deze richtlijn in de praktijk toe als onderdeel van een fair practice code, maar heeft de ambitie dergelijke honorarium richtlijnen aan een bredere groep professionals te kunnen aanbieden. Daarom was de organisatie in 2019 actief betrokken bij de werkgroep Fair Practice Code, onder leiding van Kunsten 92. Het onderzoek Richtlijn functie- en loongebouw presentatie-instellingen voor beeldende kunst met een loonhuis en handreiking voor secundaire arbeidsvoorwaarden werd 2019 aan de Minister van OCW worden aangeboden, waarop de richtlijn als ingangseis voor het kunstenplan 2021-2024 werd aangenomen.

Code Culturele Diversiteit

Framer Framed gaat er van uit dat de organisatie, de tentoonstellingen en de programmering een weerslag moeten zijn van een divers samengestelde samenleving. De organisatie veronderstelt dat identiteit intersectioneel is en daarmee een complexe samenstelling is van verschillende eigenschappen, voorkeuren en identiteitskenmerken die op elkaar inwerken. Sekse/ gender, seksualiteit, klasse, kleur en culturele achtergrond, etc. spelen daarbij allemaal een rol. Uitgangspunt is deze diversiteit in de gehele organisatie mee te nemen.

Team

Eind 2019 bestaat het team van Framer Framed uit de directie: Josien Pieterse en Cas Bool, Nina Vaessen en Jean Carlos Medina (tentoonstellingscoördinatoren / planning en vrijwilliger coördinatie), Betül Ellialtıoğlu (coördinator communicatie / pr), Annosh Urbanke en Wendy Ho (coördinator community/educatie) en Kim Schuiten (productie / Werkplaats Molenwijk). Het betreft zzp en freelance contractrelaties die gelijk staan aan 5,2 fte.

Stages

In 2019 werden in totaal tien stageplekken gerealiseerd. Studenten waren afkomstig van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Universiteit van Amsterdam, Universiteit Utrecht, Maastricht University, Breitner Academie en Reinwardt Academie. De studenten volgden de opleidingen Kunstgeschiedenis, Museumstudies, Arts in Society, Arts and Culture, Arts and Heritage en Cultureel Erfgoed.

Vrijwilligers

Framer Framed is voor haar functioneren voor een belangrijk deel afhankelijk van vrijwilligers en stagiairs. De exposities hebben ruime openingstijden die alleen mogelijk zijn dankzij de inzet van vrijwilligers. Het betreft vrijwilligerscontracten die in uren gelijk staan aan 2,1fte. In 2019 bestond het team van vrijwilligers uit ca. 30 personen. De vrijwilligersgroep weerspiegelt de internationale blik die Framer Framed nastreeft.

De vrijwilligers in de zaal zijn het eerste aanspreekpunt voor het publiek. De NOV belangenbehartigersorganisatie voor vrijwilligers heeft de organisatie voorzien in een standaard contract. De vrijwilligers zijn het gezicht van Framer Framed, zijn goed geïnformeerd zijn en voelen zich thuis in de internationale setting. Voorafgaand aan de opening van iedere tentoonstelling wordt een rondleiding voor hen verzorgd door de curator, zodat zij op de hoogte zijn van de inhoudelijke achtergrond van de expositie en individuele kunstwerken.

Meerdere keren per jaar worden informele ontmoetingen georganiseerd waarbij vrijwilligers met het team kunnen kennis maken of bijpraten. Daarbij worden zij geïnformeerd over toekomstplannen en kunnen zij klachten of wensen kwijt.

6. Organisatie

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Daarnaast vindt twee keer per jaar een excursie plaats met de vrijwilligers en het team van Framer Framed naar een partner organisatie.

Bestuursmodel

Framer Framed heeft een bestuur en een Raad van Toezicht. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van (maximaal) vier jaar en zijn na hun aftreden voor maximaal één volgende periode van (maximaal) vier jaren herbenoembaar.

De Raad van Toezicht heeft tot taak het toezicht houden op het beleid van het Bestuur en op de algemene gang van zaken in de Stichting alsmede het uitoefenen van die taken en bevoegdheden die in de statuten aan de RvT zijn opgedragen of toegekend. Bij de vervulling van haar taak richten de leden van de RvT zich naar het belang en de continuïteit van de Stichting. De RvT vergaderde in 2019 op 20 maart, 11 juni, 13 november en 11 december 2019.

Maart 2019 werd de Raad van Toezicht opgericht en momenteel bestaat de RvT uit:

- Sylvia Dornseiffer, Voorzitter, sinds 13-11-2019
- Mehtap Kocer, Penningmeester, sinds 22-03-2019
- Mirjam Shatanawi, Secretaris, sinds 22-03-2019
- Esther Captain, lid, sinds 22-03-2019 (daarvoor bestuurder)
- Thomas Berghuis, lid, sinds 22-03-2019 (daarvoor bestuurder)

Het bestuur vergadert 4 keer per jaar en bestaat uit:

- Briec-Yves Cadat-Lampe Voorzitter, sinds 22 maart 2019
- Josien Pieterse Directie/ bestuurder, sinds 11 februari 2019
- Cas Bool Directie/ bestuurder, sinds 11 februari 2019

Huisvesting

Framer Framed heeft - met steun vanuit Stadsdeel Oost - in 2019 een nieuwe tentoonstellingsruimte betrokken. Deze veel ruimere en beter geoutilleerde ruimte biedt de organisatie de mogelijkheid zich inhoudelijk en zakelijk verder te ontwikkelen. Daarbij kunnen ook op het gebied van educatie en talentontwikkeling nieuwe stappen gemaakt worden. De verhuizing is niet ten koste gegaan van de bezoekersaantallen. De verhuizing heeft wel kosten met zich meegebracht voor verhuizing en inrichting. De huurovereenkomst met de Gemeente Amsterdam wordt per Kunstenplanperiode geëvalueerd en verlengd, met een uitzicht t/m 2028. De huisvesting in de Molenwijk wordt vooralsnog gegarandeerd door De Alliantie en het Stadsdeel Noord. Het Stadsdeel is te spreken over de activiteiten die Framer Framed ontplooit in deze ontwikkelbuurt en is zelfs voornemens deze activiteiten uit te breiden naar elders in het stadsdeel.

Financiën

2019 was het derde jaar dat Framer Framed een subsidie ad. € 200.000 ontving vanuit de Basisinfrastructuur voor Cultuur (afgekort BIS) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarnaast ontving Framer Framed in 2019 een bijdrage van € 40.000 vanuit het vierjarige Kunstenplan 2017-2020 van het Amsterdam Fonds voor de Kunst (AFK). Deze bijdragen werden in belangrijke mate aangevuld met partnerbijdragen en incidentele projectsubsidies.

De organisatie heeft in 2019 een flinke groei doorgemaakt in het verwerven van eigen inkomsten: € 174.711,- werd binnengehaald aan extra fondsen, opdrachten en vriendenbijdragen. Anno 2019 kunnen we constateren dat ondanks de veel lager uitgevallen structurele bijdrage vanuit de stad, Framer Framed de prestatie afspraken ruim haalt. Ook de niet

6. Organisatie

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

toegekende structurele subsidie heeft Framer Framed ruimschoots weten te overtreffen met eigen inkomsten tot een totale baten van € 485.106,-, hoger dan opgenomen in de oorspronkelijke begroting.

Dit is te danken aan een extra inspanning tot fondsenwerving, waardoor een totaal van € 106.579,- aan directe inkomsten geworven kon worden. We zijn tevreden over dit positieve eindresultaat en de stijgende lijn in de eigen inkomsten. Dit biedt vertrouwen voor de toekomst en legt een basis onder een volgende stap die de organisatie wil maken richting de implementatie van de Fair Practice Code.

Een aantal sponsorings vinden plaats in natura en worden daardoor niet in de jaarrekening financieel inzichtelijk, maar bij deze benoemd:

- YAA (Young Artfund Amsterdam) heeft Framer Framed in natura gesponsord door het ter beschikking stellen van tijdelijke verblijfsruimte voor kunstenaars.
- Woningbouwcorporatie De Alliantie heeft een projectruimte beschikbaar gesteld in de Molenwijk. Dit is tevens sponsoring in natura en niet in een geldbedrag uitgedrukt.
- Advocatenkantoor De Brauw Blackstone. En Westbroek heeft een maximum aantal uren van 100 beschikbaar gesteld voor juridische ondersteuning. Dit is sponsoring in natura, niet in een geldbedrag uitgedrukt.
- OpslagXL steunt de organisatie in natura door een korting op de opslagkosten.

De Alliantie biedt huisvesting aan Werkplaats Molenwijk om niet aan. Framer Framed heeft een meerjarencontract voor de Oranje Vrijstaatkade 71 met de Gemeente Amsterdam weten af te sluiten in een periode waarin huisvesting onder grote druk staat. Framer Framed is een samenwerking aangegaan met Stadsdeel Oost aangaande de lokale programmering. De organisatie kan met tussentijdse evaluaties (parallel aan kunstenplanperiode) t/m 2028 in de huidige locatie blijven voor een gunstige huur.

Ondernemerschap

De stichting heeft in 2019 nieuwe opdrachtgevers weten te verwerven waardoor het percentage eigen directe inkomsten naar 36% van de totale inkomsten ging. De opgebouwde kennis ten opzichte van beeldende kunst, kunsteducatie evenals de opgebouwde community zijn van waarde gebleken en hebben in 2019 geleid tot een uitbreiding van coproducties, opdrachten en bijdragen zoals van Young Art support Amsterdam (kunstenaars overnachtingen), De Brauw, Blackstone en Westbroek (juridische ondersteuning), De Alliantie (huisvesting Molenwijk).

In 2019 werd een vriendennetwerk voor Framer Framed opgezet met behulp van Voor de Kunst. Dankzij de campagne werden 100 vrienden geworven. De nieuwe huisvesting biedt mogelijkheden voor verdiensten uit horeca en ruimteverhuur. Met meer commerciële activiteiten kan een bredere basis onder de financiële inkomsten worden gelegd.

6. Organisatie

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Conclusie

Framer Framed heeft in 2019 een enorme stap gemaakt die de organisatie mogelijkheden biedt zich verder te ontwikkelen als BIS-presentatie-instelling én A-BIS organisatie. In onze aanvragen voor structurele subsidie voor de periode 2021-2024 aan Gemeente Amsterdam en het Ministerie voor Cultuur is naast een sterk inhoudelijk programma ook uitgegaan van een uitbreiding van functies ten aanzien van boekhouding, onderzoek, educatie en community management, passend bij de presentatie-instelling die Framer Framed in de nieuwe kunstenplan periode wil zijn. Een aantal van de voornemens van het verbeterplan werden gerealiseerd, zoals de coffee corner en de winkel. Op moment van schrijven van dit jaarverslag is er een grote onzekerheid over de toekomst van de kunsten. Wat wel zeker is dat de hele kunstensector getroffen is door de effecten van Covid-19. De tentoonstellingsruimte aan de Oranje Vrijstaatkade en de Werkplaats Molenwijk zijn van 13 maart t/m 1 juni gesloten vanwege de maatregelen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Framer Framed is een organisatie die zich inzet voor internationale uitwisseling en ieder jaar worden tientallen kunstenaars, denkers en activisten bij Framer Framed uitgenodigd om hun kennis en inzichten te delen. Deze uitwisseling is onmogelijk door alle reisbeperkingen. Framer Framed heeft in de afgelopen periode gewerkt aan online tentoonstellingen (ism onder andere Amsterdam Museum), educatiemateriaal en online tours door de tentoonstelling en reading rooms. Waar mogelijk wordt online gewerkt maar het is onontkoombaar dat bepaalde activiteiten geen doorgang kunnen vinden. De uiteindelijke financiële gevolgen hiervan zijn nog lastig in te schatten. Dit zal leiden tot derving van private inkomsten door verhuur en de gehoopte toename aan inkomsten dankzij verkoop worden uitgesteld. Echter, er is geen twijfel over de continuïteit van de organisatie die een buffer heeft opgebouwd en voor 2020 al toezeggingen heeft van verschillende fondsen zoals: AFK innovatiefonds, Fonds Cultuurparticipatie, Stadsdeel Noord en BankGiro Loterijfonds. Daarnaast gaat Framer Framed een tweede jaar in met het vriendennetwerk die zich grotendeels bereid hebben getoond de organisatie ook komend jaar te blijven steunen. Van belang is daarnaast dat subsidiegevers coulance maatregelen hebben genomen, uitstel hebben gegeven voor de verantwoording 2019 en hebben aangegeven dat toegekende subsidies niet zullen worden gekort of afgerekend op basis van prestatieafspraken cq doelstellingen. Juist de getoonde flexibiliteit en loyaliteit van het Framer Framed team in de afgelopen maanden geeft het bestuur vertrouwen in de toekomst.

Cas Bool & Josien Pieterse
Amsterdam mei 2020

7. Media & PR

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Het Parool

7. Media & PR

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Algemeen

Print

Raad voor Cultuur, *Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur*, Advies Cultuurbestel 2021-2024, p. 74

FKW Magazine // Zeitschrift für Geschlechterforschung und visuelle Kultur, Issue 66 (2019) - *Positionings. Critical Responses to the "Refugee Crisis" in Art and Literature. Escaping the Echo Chamber: Perspectives on Immigrant Representations in the Exhibition Space*, Claire E. Jandot.
<https://www.fkw-journal.de/index.php/fkw/article/view/1474>

M-est editor, *The archive of feelings*, Naz Cuguoglu, 23 maart 2019
<https://m-est.org/2019/03/20/the-archive-of-feelings/>

De Groene Amsterdammer, *Hoe zwart kleuren Nederlandse musea? Een plek naast Rothko, niet naast een plaggenhut*, Rob Perrée, 6 juni 2019

Het Parool, *Kunstplatform Framer Framed verhuist naar Oost*, Sophia Zürcher, 12 juni 2019 <https://www.parool.nl/kunst-media/kunstplatform-framer-framed-verhuist-naar-oost-bca88b85/>

Metropolis M, *Een nieuwe plek voor Framer Framed*, 12 juni 2019
https://www.metropolism.com/nl/news/38477_framer_framed_verhuist

Het Parool, *Advies Kunstraad: uitbreiden voor meer diversiteit*, Jan Pieter Ekker, 5 juli 2019 <https://www.parool.nl/kunst-media/advies-kunstraad-uitbreiden-voor-meer-diversiteit>

Dwars door de Buurt, *Over de grenzen heen kijken*, Anna ten Bruggencate, 17 september 2019

Humans of the Institution, *Towards an Infrastructure of Humans*, een uitgave van het Van Abbemuseum, 2019

Online

Oost-online.nl, *Cultuurhuis Oost in aantocht: CBK eruit, Framer Framed erin*, 2 juli 2019 <https://oost-online.nl/cultuurhuis-oost-in-aantocht-cbk-eruit-framer-framed-erin/>

Oost-online.nl, *Over de grenzen heen kijken*, Anna ten Bruggencate, 17 september 2019 <https://oost-online.nl/over-grenzen-heen-kijken/>

7. Media & PR

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

50 jaar Molenwijk

TV

AT5, *De Straten van Amsterdam*, 20 minuten item, 11 januari 2019

<https://www.at5.nl/gemist/tv/272>

Print

NRC, *Weg met artwashing!*, Sandra Smets, 31 juli 2019

<https://www.nrc.nl/nieuws/2019/07/31/weg-met-de-artwashing-a3968724>

Diasporic Self

Online

Dipsaus, *Diasporic Self - Black Togetherness as Lingua France*, Olave Nduwanje, 19 januari 2019 <https://www.dipsaus.org/exclusives-posts/2019/1/19/diasporic-self-black-togetherness-as-lingua-franca>

Metropolis M, *Black Togetherness - Amal Alhaag over Diasporic Self bij Framer Framed*, Nadeche Remst, 13 februari 2019

https://www.metropolism.com/nl/features/37419_diasporic_self_framer_framed_amal_alhaag

Mister Motley, *Amsterdam Art Weekend Tipt*

<http://www.mistermotley.nl/art-everyday-life/amsterdam-art-weekend-mister-motley-tipt>

Mister Motley, *Losgezongen van tijd en ruimte*, Jappe Groenendijk, 20 juni 2019

<http://www.mistermotley.nl/art-everyday-life/losgezongen-van-tijd-en-ruimte>

Amsterdam Art Weekend, *Melchior's Selection*

<https://www.amsterdamart.com/Ambassadors%20Selection>

Radio / Podcast

Dipsaus, podcast *Diasporic Self - Black Togetherness as Lingua France*, Olave Nduwanje, 19 januari 2019

<https://open.spotify.com/show/0lvii852L7wdgXXmdHrzbh>

Broadcast Amsterdam, *Art Report | Black Togetherness at Framer Framed*, 11 februari 2019

<http://broadcastamsterdam.nl/2019/02/11/art-report-black-togetherness-framer-framed-last-chance-to-see/>

7. Media & PR

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Here / Now

Print

Het Parool, *Colombia's verleden rouw op je dak*, Sophia Zürcher, 15 maart 2019
<https://framerframed.nl/dossier/recensie-colombias-verleden-rauw-op-je-dak/>

Radio

VPRO, **Bureau Buitenland**, *Conflict kunst uit Colombia*, Edwin Koopman, 6 maart 2019 https://www.vpro.nl/programmas/bureau-buitenland/speel-RBX_VPRO_15250644-conflict-kunst-uit-colombia-.html

Online

Metropolis M, *When violence is always close*, Jorne Vriens, 20 maart 2019
https://www.metropolism.com/nl/features/37781_framer_framed_tegenboschvanvreden_madelon_van_schie_carolina_ponce_de_leon

Mister Motley, *Van wie is mijn land - Een bezoek aan HERE / NOW*, Ilse van der Velden, 13 juni 2019 <http://www.mistermotley.nl/art-everyday-life/van-wie-mijn-land-een-bezoek-aan-herenow-current-visions-colombia>

Kunstblog Egbert Dommering, *Colombiaanse kunst in Framer Framed onder de titel Here and Now*, 27 maart 2019 <http://www.egbertdommering.nl/>

Museumtijdschrift.nl, *Colombiaanse kunst in Framer Framed onder de titel Here and Now*, Egbert Dommering

Metropolis M, *When violence is always close - Carolina Ponce de León and Madelon van Schie on contemporary Latin American art*, Jorne Vriens, 20 maart 2019 http://www.metropolism.com/nl/features/37781_framer_framed_tegenboschvanvreden_madelon_van_schie_carolina_ponce_de_leon

Museumtijdschrift, *Blog van Egbert Dommering*, 26 maart 2019
<https://museumtijdschrift.nl/egbert-dommering-blogt-34-colombiaanse-kunst-in-framer-framed-onder-de-titel-here-and-now/>

C& - Contemporary And - Latina America

<http://amlatina.contemporaryand.com/events/here-now-current-visions-from-colombia/>

Kunstmeisjes, *Zo veel meer dan Pablo - Kunst uit Colombia*, Go | No Go #176, 14 mei 2019 <https://kunstmeisjes.com/2019/05/14/go-no-go-176-zo-veel-meer-dan-pablo-%e2%80%95-kunst-uit-colombia/>

The City is Ours

Poster vormgeving Diego Montero Riz

7. Media & PR

Framer Framed - Over de rol van kunst in een globaliserende samenleving

Online

Nu.nl, *Zo beleef je de stad door de ogen van jonge vrouwen* <https://www.nu.nl>

Buurtwijjs, *Meiden in Amsterdam en Tunis over hun buurt*, 5 maart 2019
<https://www.buurtwijjs.nl/content/meiden-amsterdam-en-tunis-over-hun-buurt>

Buurtwijjs, *Vrouwen zichtbaarder in de buurt, 3 initiatieven over hun aanpak*, 10 april 2019 <https://www.buurtwijjs.nl/content/vrouwen-zichtbaarder-de-buurt>

Elswheres Within Here

Print

Het Parool, *Het gaat over waar het níét over gaat*, Sophia Zürcher, 4 oktober 2019
<https://www.parool.nl/kunst-media/het-gaat-over-waar-het-niet-over-gaat>

Vernissage, *Nederlands-Vlaams kunstmagazine, Elswheres within Here*,
26e jaargang, Nr. 3, 2019

Hart Magazine, *City Report Amsterdam*, Machteld Leij, Nr. 197, November 2019

Online

Metropolis M, *Weg van Noord, thuis in Oost - Framer Framed opent op nieuwe locatie in Amsterdam*, Marsha Bruinen, 1 oktober 2019
http://www.metropolism.com/nl/features/39334_framer_framed_opent_in_amsterdam_oost

Blog van Annemarie de Wildt, *Manifesto Against Nostalgia*, 25 november 2019
<https://hart.amsterdam/nl/page/906112/manifesto-against-nostalgia>

Blog van Saskia Monshouwer, *Netwerken van Milena Bonilla*, 25 december 2019
<http://www.monshouwereditons.nl/netwerken-van-milena-bonilla/>

Jegens en Tevens, *Framer Framed is Elswheres*, 31 december 2019
<https://jegensentevens.nl/2020/01/framer-framed-is-elsewhere/>

Poster vormgeving Diego Montero Riz

FRAMER FRAMED

Stichting Framer Framed
jaarrekening
2019

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

INHOUD

Balans per 31 december 2019

Categoriale exploitatierekening over 2019

Algemene toelichting

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2019

OVERIGE GEGEVENS

Personeel en vrijwilligers

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Prestatiegegevens 2019

Rapport van feitelijke bevindingen bij prestatiegegevens 2019

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (na resultaatbestemming)

bedragen in EUR	toelichting	31-12-2019	31-12-2018
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1.	2.244	4.592
Viottende activa			
Vorderingen	2.	60.367	71.663
Liquide middelen	3.	54.958	4.683
		<u>115.325</u>	<u>76.346</u>
totaal ACTIVA		<u>117.569</u>	<u>80.938</u>

	toelichting	31-12-2019	31-12-2018
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	4.	-411	-7.334
		<u>-411</u>	<u>-7.334</u>
Kortlopende schulden	5.	117.980	88.272
totaal PASSIVA		<u>117.569</u>	<u>80.938</u>

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING OVER 2019

bedragen in EUR	toelichting	2019 werkelijk	2019 begroot	2018 werkelijk
BATEN				
Eigen inkomsten				
Overige publieksinkomsten	6.	7.076	0	1.100
Totaal publieksinkomsten		7.076	0	1.100
Overige directe inkomsten				
Sponsorinkomsten		0	0	0
Vergoedingen co-producent		54.492	10.000	40.468
Overige directe inkomsten	7.	45.011	0	33.564
Totaal overige directe inkomsten		99.503	10.000	74.032
Totaal directe inkomsten		106.579	10.000	75.132
Indirecte inkomsten	8.	5.360	0	0
Bijdragen uit private middelen				
Bijdragen particulieren inclusief vrienden		7.738	4.000	434
Bijdragen van bedrijven		1.534	20.000	1.533
Bijdragen van private fondsen	9.	38.500	25.000	8.045
Bijdragen van goede doelen loterijen	10.	15.000	50.000	0
Totaal bijdragen uit private middelen		62.772	99.000	10.012
Totaal eigen inkomsten		174.711	109.000	85.144
Subsidies				
Structureel OCW		217.295	200.000	211.583
Structurele publieke subsidie AFK		42.058	150.000	40.913
Incidentele publieke subsidies	11.	51.042	0	2.136
Totaal subsidies		310.395	350.000	254.632
TOTALE BATEN		485.106	459.000	339.776

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatie doeleinden

bedragen in EUR	toelichting	2019 werkelijk	2019 begroot	2018 werkelijk
LASTEN				
Beheerlasten				
Materiële lasten	12.	76.682	28.200	40.914
Personeelskosten	13.	33.631	82.800	37.561
Totaal beheerlasten		110.313	111.000	78.475
Activiteitenlasten				
Materiële lasten	14.	133.359	209.340	113.168
Personeelskosten	15.	182.213	138.600	156.701
Totaal activiteitenlasten		315.572	347.940	269.869
TOTALE LASTEN		425.885	458.940	348.344
SALDO uit gewone bedrijfsvoering		59.221	60	-8.568
Buitengewone lasten	16.	-52.298	0	0
RESULTAAT		6.923	60	-8.568
Resultaatbestemming:				
Toevoeging algemene reserve		6.923		0
Onttrekking algemene reserve		0		-5.474
Onttrekking bestemmingsfonds OCW		0		-3.094
Totaal		6.923		-8.568

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatie doeleinden

TOELICHTING ALGEMEEN

Bedrijfsgegevens

Stichting Framer Framed staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 51823039.

Bedrijfsactiviteiten

Framer Framed is een platform voor kunst en cultuur, met een expositieruimte in Amsterdam-Oost. De exposities bevinden zich op het snijvlak van hedendaagse kunst, visuele cultuur en politiek. De exposities tonen werk van bekende en onbekende kunstenaars die wereldwijd actief zijn en zich verhouden tot maatschappelijke vraagstukken.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform Titel 9 Boek 2 BW en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ 640. Daarnaast is de volgende regelgeving van toepassing:

- De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het ministerie van OCW
- De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het Amsterdams Fonds voor de Kunst

Continuïteitsveronderstelling

Het eigen vermogen per 31-12-2019 is flink ingelopen, maar nog € 411 negatief. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2019 wederom een last opgenomen is wegens niet verrekenbare BTW. Het percentage terug te vorderen BTW is nog lager dan aanvankelijk werd gedacht (bijna nihil in 2017 en 2018). De opgenomen last in 2019 betreft de jaren 2017-2019. Op basis van een gewijzigde begroting voor 2019 heeft het bestuur dit verlies kunnen inlopen en dit biedt duidelijkheid voor de toekomst. Ook voor 2020 is een gewijzigde begroting opgesteld. Hierin zijn de huidige BTW afspraken reeds verwerkt. Datzelfde geldt voor opgestelde meerjarenplannen. De in deze jaarrekening gehanteerde grondslagen voor de waardering en bepaling van het resultaat zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van Framer Framed.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De materiële vaste activa worden vanaf de activeringsgrens van € 2.500 in de balans opgenomen. De aanschaffingen onder deze activeringsgrens worden in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht. Voor de gehanteerde afschrijvingspercentages wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarden, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordelingen van de vorderingen.

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

De schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De beheerlasten, de activiteitenlasten, de opbrengsten en de bijdragen worden toegerekend aan de periode waarop deze baten en lasten betrekking hebben. Verplichtingen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting afwijkingen begroting en resultaat

De toelichting op de verschillen tussen begroting en resultaat is opgenomen in het bestuursverslag.

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

ACTIVA

	kantoor- inventaris	auto- matisering	totaal
1. Materiële vaste activa			
<i>Stand per 1 januari</i>			
Investerings	5.500	9.335	14.835
Afschrijvingen	-4.400	-5.843	-10.243
Boekwaarde	<u>1.100</u>	<u>3.492</u>	<u>4.592</u>
<i>Mutaties</i>			
Investerings	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen	-1.100	-1.248	-2.348
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0
Saldo	<u>-1.100</u>	<u>-1.248</u>	<u>-2.348</u>
<i>Stand per 31 december</i>			
Investerings	5.500	9.335	14.835
Cumulatieve afschrijvingen	-5.500	-7.091	-12.591
Boekwaarde	<u>0</u>	<u>2.244</u>	<u>2.244</u>
Gehanteerde afschrijvingspercentage	40%	20%	

	31-12-2019	31-12-2018
2. Vorderingen		
Debiteuren	12.056	18.410
Ten onrechte betaalde vennootschapsbelasting	3.239	0
Omzetbelasting	6.857	45.887
Nog te ontvangen subsidie	18.652	3.713
Overlopende activa	<u>19.563</u>	<u>3.653</u>
	<u>60.367</u>	<u>71.663</u>

De vennootschapsbelasting is onverschuldigd betaald door Stichting Framer Framed. De stichting is niet vennootschapsbelastingplichtig.

3. Liquide middelen

Kas	505	505
Triodos Internet Zaken Rekening 761	54.235	4.147
Triodos Internet Zaken Rekening 321	218	31
	<u>54.958</u>	<u>4.683</u>

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA

31-12-2019 31-12-2018

4. Algemene reserve

Algemene reserve per 1 januari
Resultaat boekjaar

-7.334	1.234
6.923	-8.568
<u>-411</u>	<u>-7.334</u>

5. Kortlopende schulden

Crediteuren
Belastingen en premies
Vooruit ontvangen subsidiegelden
Overige kortlopende schulden

34.880	25.162
600	600
74.500	48.500
8.000	14.010
<u>117.980</u>	<u>88.272</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst met de Gemeente Amsterdam. Het betreft kantoorruimte voor een periode van 5 jaar en 5 maanden, lopende tot en met 31 december 2024, met de mogelijkheid tot verlenging met een extra kunstenplanperiode van 4 jaar, t/m 2028.

Verder zijn er behalve voor verplichtingen inherent aan het karakter van de activiteiten van de stichting geen verplichtingen van materiele omvang die niet uit de balans blijken.

Subsidietoekenning 2017-2020 OCW	811.828
Subsidietoekenning 2017-2020 AFK	160.000
Subsidietoekenning 2019-2020 AFK	50.000
Subsidietoekenning 2019-2020 BGLF	20.000
Subsidietoekenning 2019-2021 FCP	80.000
Subsidietoekenning 2020-2021 AFK	50.000
Subsidietoekenning Amsterdam Stadsdeel Noord 2020	20.000

Gebeurtenissen na balansdatum

In maart 2020 zijn door het kabinet ingrijpende maatregelen afgekondigd naar aanleiding van het coronavirus. Deze maatregelen betekenen voor Framer Framed dat de activiteiten geen doorgang kunnen vinden zoals gepland. Het ministerie van OCW en het Amsterdams Fonds voor de Kunst hebben echter aangekondigd dat het niet kunnen voldoen aan prestatieafspraken als gevolg van het coronavirus, geen aanleiding zal zijn tot het korten op subsidies. Daarbij in acht nemend dat Framer Framed voor een groot deel uit subsidiegelden wordt gefinancierd, verwacht de directie vooralsnog weinig (financiële) gevolgen van de afgekondigde overheidsmaatregelen. Welke effecten deze en eventuele andere maatregelen op de langere termijn zullen hebben is op dit moment nog niet te voorspellen. Uiteraard zet Framer Framed zich in eventuele nadelige effecten zoveel mogelijk te beperken.

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING OVER 2019 (bedragen in EUR)

BATEN	2019 realisatie	2019 begroot	2018 realisatie
6. Overige publieksinkomsten			
Inkomsten educatie	5.258	0	1.100
Inkomsten bar	1.818	0	0
	<u>7.076</u>	<u>0</u>	<u>1.100</u>
7. Overige directe inkomsten			
Verhuur congres / tentoonstellingsruimte	14.489	0	33.564
Inkomsten partners buurtactiviteiten	22.672	0	0
Inkomsten opdrachten / advies	7.850	0	0
	<u>45.011</u>	<u>0</u>	<u>33.564</u>
8. Overige directe inkomsten			
Inkomsten verhuur	<u>5.360</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
9. Bijdragen van private fondsen			
European Cultural Foundation	8.500	0	1.500
Meervaart ZOZ fonds	5.000	0	0
Prins Claus Fonds	10.000	0	1.795
Atria - kennisinstituut	15.000	0	0
Overige private fondsen	0	25.000	4.750
	<u>38.500</u>	<u>25.000</u>	<u>8.045</u>
10. Bijdragen van goede doelen loterijen			
Bank Giro Loterij Fonds	<u>15.000</u>	<u>50.000</u>	<u>0</u>
11. Incidentele publieke subsidies			
Incidentele subsidie AFK	40.000	0	0
Fonds Cultuur Participatie	2.500	0	0
Mondriaan Fonds	8.542	0	0
Overige incidentele publieke subsidies	0	0	2.136
	<u>51.042</u>	<u>0</u>	<u>2.136</u>

De in de exploitatierekening opgenomen subsidiebedragen zijn conform de toegekende subsidies. De subsidies worden op grond van de ingediende verantwoording door de subsidiegever definitief vastgesteld.

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING OVER 2019 (bedragen in EUR)

LASTEN	2019 realisatie	2019 begroot	2018 realisatie
12. Beheerlasten materieel			
Huisvesting	24.365	12.000	15.648
Kantoorkosten	49.969	16.200	18.516
Afschrijvingen	2.348	0	4.067
Voorziening te vorderen BTW	0	0	2.683
	<u>76.682</u>	<u>28.200</u>	<u>40.914</u>
13. Beheerlasten personeel			
Honoraria	30.121	82.800	30.826
Overige personeelskosten beheer	3.510	0	3.236
Voorziening te vorderen BTW	0	0	3.499
	<u>33.631</u>	<u>82.800</u>	<u>37.561</u>
14. Activiteitenlasten materieel			
Huur expositieruimte	41.612	30.000	22.745
Installatiekosten	34.168	58.800	37.051
Reis- en verblijfskosten kunstenaars	13.208	25.640	0
Publiciteit	24.378	39.400	28.264
Publieksprogrammering	11.964	26.500	0
Educatieprogramma	0	29.000	0
Giften	0	0	1.500
Overige activiteitenlasten	8.029	0	10.387
Baten en lasten voorgaande jaren	0	0	1.500
Voorziening te vorderen BTW	0	0	11.721
	<u>133.359</u>	<u>209.340</u>	<u>113.168</u>
15. Activiteitenlasten personeel			
Honoraria organisatie	105.684	93.600	105.353
Honoraria expositie	50.076	36.000	36.858
Honoraria educatie	26.453	9.000	0
Overige personeelskosten activiteiten	0	0	6.618
Voorziening te vorderen BTW	0	0	7.872
	<u>182.213</u>	<u>138.600</u>	<u>156.701</u>
16. Buitengewone lasten			
Nagekomen kosten niet verrekenbare BTW	<u>52.298</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Het percentage terug te vorderen BTW is nog lager dan aanvankelijk werd gedacht (bijna nihil in 2017 en 2018). De kosten niet verrekenbare BTW betreft de jaren 2017-2019.

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING OVER 2019 (bedragen in EUR)

Bezoldiging bestuurders

WNT verantwoording

Naam	Pieterse	Bool
Functie	directie	directie
Aanvang en einde functieervulling	11-2 - 31.12	11-2 - 31.12
Deeltijd factor in fte	0,80	0,80
Dienstbetrekking	nee	nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	29.040	29.040
Beloning op termijn (pensioenbijdrage)	0	0
<i>subtotaal</i>	<u>29.040</u>	<u>29.040</u>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	155.200	155.200
Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	29.040	29.040

Het bestuur is niet in dienstbetrekking.

De bestuursvoorzitter is onbezoldigd.

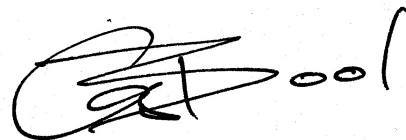
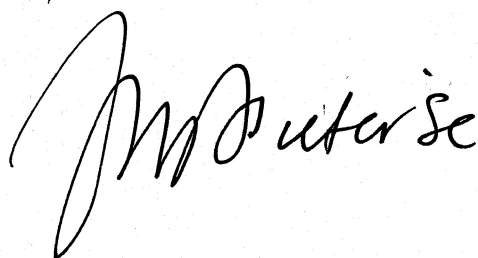
De Raad van Toezicht was in 2019 onbezoldigd.

Het bestuur

Brieuc-Yves Cadat-Lampe
voorzitter

Josien Pieterse
directeur/bestuurder

Cas Bool
directeur/bestuurder

Amsterdam, mei 2020

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

overige gegevens

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoeleinden

Personeel en vrijwilligers

	2019		Begroot / Activiteitenplan		2018	
<i>Specificatie personeelslasten</i>	EUR	FTE	EUR	FTE	EUR	FTE
Waarvan vast contract	€ 0	0	0	0	€ 0	0
Waarvan tijdelijk contract	€ 0	0	€	82.800	€ 0	0
Waarvan inhuur	€ 167.950	0	€ 183.600	0	€ 173.036	0
Personeelslasten totaal	€ 167.950		€		€ 173.036,-	
<i>Vrijwilligers</i>	Aantal	FTE	Aantal	FTE	Aantal	FTE
Vrijwilligers: FTE	n.v.t.	2,1	n.v.t.	2	n.v.t.	1,56
Vrijwilligers: personen	30	n.v.t.	25	n.v.t.	30	n.v.t.

Bonants Accountancy & Advies
Utrecht

28 MEI 2020

Paraf voor identificatie doeleinden

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Framer Framed te Amsterdam

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Framer Framed te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Framer Framed te Amsterdam op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de exploitatierekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Framer Framed zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Goethelaan 1

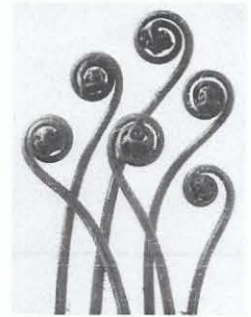
3533 VN Utrecht

Telefoon +31 (0)651183464

E-mail bonants@bonantsaccountancy.nl

www.bonantsaccountancy.nl

KvK nummer 70758301

Overige aangelegenheden

Wij vestigen de aandacht op de uiteenzetting bij het onderdeel Gebeurtenissen na Balansdatum en het onderdeel continuïteitsveronderstelling in de toelichting algemeen van de jaarrekening, waarin uiteengezet is dat de in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit,

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De gewaarmerkte jaarrekening is opgesteld voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met als doel Stichting Framer Framed in staat te stellen te voldoen aan de subsidievoorwaarden van het Ministerie. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Stichting Framer Framed, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het AFK en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 is vereist.

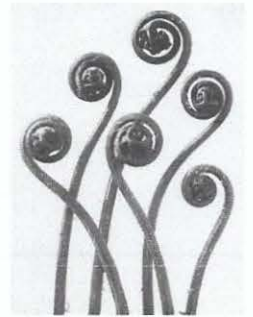
Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

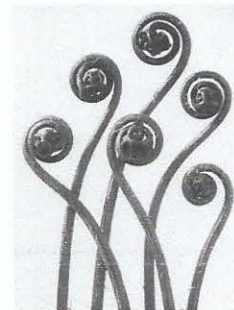
Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle materieel van belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 28 mei 2020

Bonants Accountancy & Advies

P.A.J.M. Bonants RA

Prestatiegegevens 2019

Tentoonstellingen	Huidige boekjaar 2019	Activiteitenplan 2019	Vorige boekjaar 2018
Type tentoonstelling	Aantal	Aantal	Aantal
1. Eigen tentoonstellingen	4	6	5
2. Tentoonstellingen in co-productie	6	4	5
3. Totaal aantal tentoonstellingen (1+2)	10	10	10

Tentoonstellingen	Huidige boekjaar 2019		Activiteitenplan 2019		Vorige boekjaar 2018	
Type tentoonstelling	Aantal	Aantal bezoek	Aantal	Aantal bezoek	Aantal	Aantal bezoek
4. In eigen huis	x	7.109	6	14.500	7	5.658
5. Op andere lokatie, binnenland	x	4.536	1	2.000	2	10.250
6. Op andere lokatie, buitenland	x	2.638	3	2.000	1	750
7. Totaal aantal tentoonstellingen (4+5+6)	0	14.283	10	18.500	10	16.658

Specificatie van bezoeken	Huidige boekjaar 2019		Activiteitenplan 2019		Vorige boekjaar 2018	
	Aantal	Aantal bezoek	Aantal	Aantal bezoek	Aantal	Aantal bezoek
8. Gratis bezoeken (7+17)	x	19183	n.v.t	14.500	x	20.859
9. Betaalde bezoeken	x	0	n.v.t	0	x	0
Overige bezoeken						
10. Bezoeken website totaal	x	582.999	n.v.t	144.000	x	596.239
11. Aantal unieke bezoekers website	x	49.036	n.v.t	84.000	x	61.440

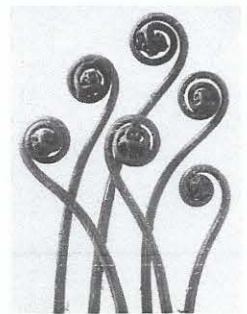
Overige activiteiten	Huidige boekjaar 2019		Activiteitenplan 2019		Vorige boekjaar 2018	
	Aantal	Aantal deelnemers	Aantal	Aantal deelnemers	Aantal	Aantal deelnemers
12. Schoolgebonden activiteiten (13+14+15)	72	1.723	15	750	55	1.466
13. waarvan po	7	171	n.v.t	n.v.t	4	90
14. waarvan vo	24	701	n.v.t	n.v.t	19	495
15. waarvan mbo/ho	41	851	n.v.t	n.v.t	32	881
16. openbare activiteiten	61	3177	45	4.500	61	2.735
17. Totaal overige activiteiten (12+16)	133	4.900	60	5.250	116	4.201

Bonants Accountancy & Advies

(Noot)

28 MEI 2020

Paraaf voor identificatiedoelenden

RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN INZAKE DE PRESTATIEVERANTWOORDING 2019

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Framer Framed te Amsterdam.

Opdracht

Wij hebben zoals beschreven in de opdrachtbevestiging een aantal specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot de rapportage prestatiegegevens 2019. Deze rapportage bevat de uitkomsten van deze werkzaamheden. Een overzicht van de prestatiegegevens 2019 is opgenomen als bijlage bij de jaarrekening en door ons gewaarmerkt.

Het is de bedoeling dat u zelf een oordeel vormt over de werkzaamheden en over de in dit rapport weergegeven bevindingen en op basis daarvan uw eigen conclusie trekt. Wij wijzen u erop dat indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht of een controle- of beoordelingsopdracht zouden hebben uitgevoerd, wellicht andere onderwerpen zouden zijn geconstateerd die voor rapportering in aanmerking zouden zijn gekomen.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 4400, 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie'.

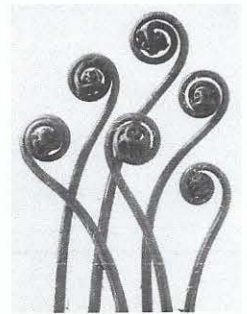
Het doel van deze opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is het verrichten van die werkzaamheden die wij met Stichting Framer Framed zijn overeengekomen en het rapporteren over de feitelijke bevindingen. De werkzaamheden ten aanzien van dit onderzoek zijn door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benoemd in het Accountantsprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020. Aangezien wij slechts verslag doen van feitelijke bevindingen uit hoofde van de overeengekomen werkzaamheden betekent dit dat op het in het overzicht "Prestatiegegevens 2019" opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen geen accountantscontrole is toegepast en dat evenmin een beoordelingsopdracht is uitgevoerd. Dit houdt in dat aan onze rapportage geen zekerheid kan worden ontleend omtrent de getrouwheid van het in de prestatieverantwoording opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen daarop.

Het behoort niet tot onze taak om de prestatiegegevens opnieuw te meten en te onderzoeken om daarmee ook een uitspraak te doen over de uitkomsten van het proces. Het beoordelen van deze uitkomsten vormt derhalve geen onderdeel van onze taak.

Beschrijving uitgevoerde specifieke werkzaamheden

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

1. Wij zijn nagegaan of het proces van verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van de prestatiegegevens is beschreven. Hierin is tevens opgenomen een beschrijving van de beheersingsmaatregelen, waaronder functiescheiding, om de juistheid en volledigheid van de prestatiegegevens te waarborgen.
2. Wij zijn nagegaan of de verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot het proces zijn vastgelegd.

3. Wij zijn bij deelwaarneming nagegaan of het proces en de daarin opgenomen beheersingsmaatregelen bestaan conform de beschrijving.
4. Wij zijn nagegaan dat alle in de verantwoording opgenomen prestatiegegevens overeenstemmen met de vastlegging daarvan in de desbetreffende onderdelen van de administratie.
5. Wij zijn nagegaan dat in alle gevallen dat prestatiegegevens zijn geschat, dit in de verantwoording hierover is vermeld inclusief de wijze van totstandkoming van de schatting (methodologie).
6. Wij zijn nagegaan dat in alle gevallen dat prestatiegegevens zijn geschat, de schattingen zijn bepaald overeenkomstig de methodologie zoals uiteengezet in de verantwoording.
7. Wij zijn nagegaan dat de prestatiegegevens niet strijdig zijn met de financiële gegevens in de financiële verantwoording.

Beschrijving van de feitelijke bevindingen

1. Het proces van verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van de prestatiegegevens is in opzet beschreven. Hierin is tevens opgenomen een beschrijving van de beheersingsmaatregelen om de juistheid en volledigheid van de prestatiegegevens te waarborgen. Wij hebben het bestaan van het proces beoordeeld en besproken met de personen die direct betrokkenen bij de totstandkoming van het overzicht prestatiegegevens.
2. Wij hebben vastgesteld dat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot dit proces zijn vastgelegd in de vorm van werkinstructies.
3. Wij hebben vastgesteld dat het proces van verzamelen en vastleggen van de prestatiegegevens met de daarin opgenomen beheersingsmaatregelen bestaat. Wij hebben daartoe 25 deelwaarnemingen gedaan. Wij hebben geconstateerd dat de vrijwilliger die op enig moment verantwoordelijk is voor de expositie ruimte, de aantallen bezoekers noteert op een lijst. Deze lijst wordt op dagbasis na sluitingstijd afgetekend door de vrijwilliger. Deze gegevens worden door de directie of een administratief medewerker overgenomen in een excel bestand. Vanuit dit bestand wordt de bezoekersrapportage gegenereert.
4. Wij hebben vastgesteld dat alle in de verantwoording opgenomen prestatiegegevens overeenstemmen met de vastlegging daarvan in de desbetreffende onderdelen van de administratie.
5. Voor zover prestatiegegevens zijn geschat hebben wij vastgesteld dat in verantwoording is vermeld hoe de schatting tot stand is gekomen.
6. Voor zover prestatiegegevens zijn geschat hebben wij vastgesteld dat die schattingen zijn bepaald overeenkomstig de methodologie zoals uiteengezet in de verantwoording.
7. Wij hebben vastgesteld dat de prestatiegegevens niet strijdig zijn met de financiële gegevens in de financiële verantwoording.

Overige aspecten - Beperking in verspreidingskring en het gebruik

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor Stichting Framer Framed en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Utrecht, 28 mei 2020

Bonants Accountancy & Advies

P.A.J.M Bonants RA